

sagde, baade meget talrige og betydelige Indrømmelser, som Flertallet har gjort Mindretallet. Jeg skal endvidere henvisse til en Udtalelse, som kom frem fra det ærede Medlem af Kommissionen, som her repræsenterer Kjøbenhavns 4de Valgtreds (Scharling). Han gjorde opmærksom paa, at der var stor Forskel paa de Indrømmelser, der vare gjorte af Flertallet og af Mindretallet i Kommissionen, den nemlig, at Flertallet har gjort Indrømmelser paa faktisk bestaaende og i og for sig betydningsfulde Institutioner, Rettigheder eller Fordele, medens Mindretallets Indrømmelser vare paa Teorier, som ikke havde deres tilsvarende i Praxis. Hvis jeg skulde udtrykke mig i en lidt anden Form, vilde jeg sige, at Flertallet har en Jugl i Haanden, og den Jugl i Haanden er den indenlandske Produktions Ve og Vel, og naar Flertallet har været villigt til at klippe dens Binger og til Gengæld har faaet Løfte af Mindretallet om, at dette saa vil klippe Bingerne paa de ti Jugle, de have paa Taget, synes de producerende Klasser af den Retning, jeg her særlig taler for, at det er en daarlig Forretning. Flertallet her har gjort. Jeg tror, som sagt, at jeg her kan tale paa andres Vegne end mine egne. Jeg tror, at jeg kender Stemningen, og jeg tror, den er saadan, at man aldeles overvejende hele Landet over i Haandværkerstanden og blandt industridrivende vil mene omtrent det, som jeg her siger. I det hele taget kan man sige, og jeg skal sige det straks her i Indledning, at det er utvivlsomt — jeg agter ikke at lægge Skjul paa, hvorledes mit Standpunkt er, og hvordan den Stands Standpunkt er, jeg taler for — at man finder, at særlig dette Djeblik er mindre velvalgt til at slaa ind paa frihandleriske Reformere. Der var et æret Medlem, som i Gaar talte om at blive klog af andres Skade og at blive klog af egen Skade. Jeg skal her indskyde den Bemærkning, at jeg havde nær sagt, den samlede Presse, som anser mig for at være et forfærdeligt ondskabsfuldt Menneske, specielt over for det ærede Medlem for Slagelse (Røedt), har talt om, at jeg kom med en Afbrydelse paa dette Punkt. Men jeg maa sige, at hvis den trænger til Undskyldning, behøver jeg ikke at gøre Undskyldningen, og hvis Afbrydelsen er en Fortjeneste, kan jeg ikke tillægge mig Vren for den, thi det var ikke mig, der fremkom med den. Jeg kan dog være enig i den Ånd, hvori den blev fremsat, og skal udtale, at er der noget, man særlig skal undgå, er det at komme til at lære af egen Skade, naar man kan lære af andres, og til at lære af andres Skade er Djeblikket, fore-

kommer det mig, ret gunstigt, naar vi se, hvad Høst vore Nabolande have faaet af deres Løbspolitik. Jeg skal senere maasse komme tilbage til at nævne Eksempler i den Retning. En Ting forbavser, tror jeg, hele Landets Haandværker- og Industristand, og det er det Særlyd, at netop de Retninger her i Salen og i vort Folk, som mene, at de ere Indehavere af eller Bannersførere for Frihed og Fremskridt, netop paa dette Omraade have valgt et saa stoffkonservativt, ja i Grunden reaktionært Standpunkt at staa paa, som de have gjort. Thi det er klart, hvad vi alle vide, at en absolut Sandhed, særlig hvad økonomiske Principper angaar, gives der ikke. De stiftende Tider have stiftende Krav, og efter dem maa Bevægelsen rette sig. Det er derfor en efter min Mening ganske besynderlig Maade at motivere sit Standpunkt paa, at man siger: Vi staa, som vi staa, fordi vi stode saadan for 25 Aar siden, eller som vore politiske Meningsfæller stode for 25 Aar siden eller endnu længere, tilbage. Jeg mener ikke, at dette Raisonnement just vidner om Fremskridt, og hvis det var os andre, der tit males af som saadan nogle stoffkonservative, der vilde udtale: Vi ønske, at det skal være saadan og saadan, fordi det var saaledes i salig Kong Frederik den 6tes Tid, er det muligt, at det ærede Ting vilde le af os og sige: Det kunde ligne Jer. At man fra den modsatte Side motiverer sit Standpunkt paa samme Maade, har i høj Grad overrasket mig. Jeg hørte imidlertid, at det skete, og ser, at Mindretallet Betænkningen igennem har motiveret sit Standpunkt saaledes. Jeg hørte ogsaa, at det ærede Medlem for Slagelse i Gaar gif endnu videre. Han motiverede sit Standpunkt med Forhold, som gif, ikke 25 Aar, men langt længere, to hundrede, ja flere hundrede Aar tilbage, og vilde egentlig stille os paa det Standpunkt, som Kong Kristian den 6te nok har stillet sig paa over for nogle Garvere. Jeg har ikke i Sinde at holde mig særlig til det ærede Medlems Foredrag. Jeg mener ogsaa, at dets Karakter i det væsentlige gør mig det overflødig. Jeg tror heller ikke, at det har tilstrækkelig Interesse at kritisere den Bunte Aneboter, det indeholdt. Jeg vil foretrække at være noget mere tør. Jeg vil dog sige en enkelt Ting til det ærede Medlem, nemlig, at naar han pegede paa, at for saa og saa lang Tid siden havde man i Holland en blomstrende Industri, som ikke var fremkaldt ved Beskyttelse, er det meget muligt, at det ærede Medlem havde Ret i, at der ingen Beskyttelse var — det har jeg ikke villet undersøge — men naar Holland for